

Možnosti řešení problémů panelových sídlišť nastiňuje v článku s názvem **Aby ze sídlišť nebyla ghetta** ministr pro místní rozvoj **Radko Martínek**.

„K datu posledního celorepublikového sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2001, bylo evidováno 1 165 tisíc bytů v panelových domech a mnohde je obyvatelstvo sídlišť stále ještě do značné míry sociálně diverzifikované. Tato situace se může začít měnit společně s deregulací nájemného, kdy lze předpokládat odchod sociálně slabších obyvatel z drahých center měst právě do levnějších bytů na sídlištech. Aby tato změna nebyla nekontrolovatelná, je podle mého názoru nutné učinit několik kroků.

Jednak musíme uskutečnit postupnou čtyřletou deregulaci nájemného (zákon o nájemném před Vánocemi prošel Poslaneckou sněmovnou), která napomůže při nápravě tohoto dlouhodobě neřešeného problému a zabrání vytvoření negativních emocí v části populace. Zároveň je nezbytné pokračovat v dotačních programech určených pro regeneraci panelových sídlišť, která se musejí změnit z monofunkčních a nepřiliš lákavých celků na atraktivní polyfunkční městské části. V neposlední řadě je naším úkolem zajistit všem občanům České republiky rovný přístup k bezplatnému vzdělání a vytvářet pro sociálně slabé skupiny nové pracovní příležitosti.

Domnívám se, že jedině kombinace těchto tří přístupů dokáže přinést úspěch. Aní jeden ze zmíněných bodů totiž sám o sobě situaci nevyřeší. Praktickým důkazem je nedávné dění ve Francii, která šla cestou financované obnovy sociálních čtvrtí, ale pozapomněla na celkovou integraci jejich obyvatel do života. Nová vláda České republiky, která vzejde z červnových voleb do Poslanecké sněmovny, by se měla otázkou budoucnosti panelových sídlišť intenzivně zabývat a navrhnout konkrétní postup, jak zabránit tomu, aby se z českých sídlišť nestala ghetta pro sociálně nejslabší skupiny s vysokým potenciálem konfliktu. Měla by také maximálně spolupracovat s jinými

evropskými zeměmi a institucemi Evropské unie při hledání celoevropského řešení tohoto problému.

Jak se v historii již mnohokrát ukázalo, frustrované skupiny obzvláště mladých lidí jsou náchylné ke snadnému ztotožnění se s extremistickými idejemi, jejichž oživení by si Evropa jistě nepřála.“

[Lidové noviny, 28.12.2005]

Názory na současnou podobu Evropské unie, její další možné rozšiřování i názory týkající se její budoucnosti se různí. Politolog **Petr Robejšek** se v článku s názvem **Konec evropské integrace** zamýšlí nad překotným rozšiřováním současné EU i nad jejím dalším vývojem. Z jeho eseje jsme vybrali následující pasáže:

„Cílem evropské integrace je pokus postavit na místo evropských zemí tu či onu podobu nadnárodního státu. Rozhodující otázka tudíž zní, zda spolek států skutečně produkuje lepší řešení než jeho jednotlivé části. Evropa však byla v dějinách ekonomicky úspěšná právě proto, že zde existovala konkurence rozdílných modelů. V čem tedy spočívají slabiny Velkoevropy? Velkoplošné organizace nemohou reagovat na specifické situace. Jejich odpověď na každý problém je celostní, univerzální nařízení. Evropská unie není schopna přihlídnout k tomu, že české a řecké hospodářství nedokáže fungovat se stejnou úrokovou sazbou, že hospodářský rozkvět severní Moravy vyžaduje jiné rámcové podmínky než hospodářská politika v Dolním Rakousku. Také v moderním světě se nezbytně uplatňují různorodá řešení. Tajemství prosperity spočívalo a spočívá v odlišnosti, nikoliv ve stejnorodosti.

EU je dnes seskupením, s jehož principy všichni státníci souhlasí, ale nikdo jim nedá přednost před vlastními národními zájmy. Název společné měny Euro sice sugeruje jednotu kontinentu, ale fakticky tu vládne ekonomický nacionalismus. Členství v EU není pro žádnou zemi cílem nadřazeným jejím národním zájmům, nýbrž

pouze jedním z prostředků pro jejich uskutečňování.

Na příkladu EU vidíme, jak koordináční a organizační náklady, které rostou s velikostí unie, snižují výhody, které s sebou tato velikost nese. Zároveň platí, že schopnost pružně a rychle jednat je v hospodářství (až na vzácné výjimky) důležitější než velikost hospodářského celku. Rychlost přebíjí velikost.

Identita jako zdroj identifikace občanů s Velkoevropou chyběla už v Evropě patnácti států. EU se rozšiřuje a současně ztrácí kontury, rozšiřuje se za cenu zániku hospodářské přitažlivosti – skutečného důvodu, který lákal další a další členy ke vstupu.

Konec procesu evropské integrace signalizuje plíživá revize postoje k jejímu klíčovému prvku – společné měně Euro. Dnes je nepochybné, že západní části kontinentu Euro nepřineslo hospodářský rozkvět předpokládaný experty. Naopak prosperují země, které evropskou měnu nepřijaly: Dánsko a Velká Británie. Euru dlouhodobě pouští žilou nesolidní rozpočty Německa, Francie, Portugalska, Itálie a Řecka. Až si kapitálové trhy toto pozvolné tunelování evropské měny uvědomí, její rozpad se dále urychlí.

Na počátku devadesátých let se zapáleně diskutovalo o protikladu mezi rozšířením a prohloubením EU. Dnes známe odpověď. Překotné rozšiřování znemožňuje Evropě, aby se skutečně sjednotila. Už nejméně deset let není proces evropské integrace skutečným sjednocováním; jedná se o pouhé rozšiřování EU. Se stoupajícím počtem nesourodých členů nezbytně ubývá vzájemnosti, soudržnosti, akceschopnosti a autority unie.

Co zůstane? Společný evropský trh, jediný užitečný výdobytek desetiletí evropské integrace. Na místě nereálné společné zahraniční a bezpečnostní politiky zbude pod modrým deštníkem posetým hvězdami Evropské unie spousta místa pro tradiční mocenské hrátky klíčových evropských mocností. Konec evropské integrace nás mrzet nemusí. Difúzní Velkoevropa je v našem zájmu. V unii bez hranic a závaznosti nedokáže Brusel tvrdě

prosazovat plošná řešení (nerespektující národní specifika) a nám zbude více akčního prostoru pro uskutečňování politiky přizpůsobené českým potřebám. Členství v EU je pro nás užitečné pouze jako spojovací článek ke kontinentálnímu hospodářskému vývoji, jako nástroj naší vlastní politiky.“

[Lidové noviny, 19. 11. 2005]

V Lidových novinách nás v rubrice Úhel pohledu zaujal článek **Levný život v levné době**, jehož autorem je redaktor **Luboš Palata**. Zamýšlí se nad dnešním konzumním způsobem života, který nám však vysněné štěstí rozhodně nepřináší. Z článku citujeme:

„Je to podivný čas. Jsme stále bohatší, ale kultura našeho života padá strmě dolů. Symbolem naší doby jsou nevhledné mohutné hmoty hypermarketů, dočasné stavby marketů, obří skladiště zaplevelující naši krajinu všude, kde jim to dovolíme. A dovolujeme to skoro všude. Kde jsou obyvatelům svých vesnic a měst zodpovědní zastupitelé? Kam zmizeli urbanisté? Copak jde úplně všechno v tomto státu uplatit, nebo už je tady každému všechno jedno?

Jak může někdo soudný povolit uprostřed rodinných domků postavení třicet metrů vysokého a dvě stě metrů dlouhého krabicovitého skladiště. O několik kilometrů dál bylo prodáno pole s polabskou půdou, na níž rostly kedlubny, slunečnice, prostě všechno, na co si v našich zeměpisných šířkách vzpomenete. Vyrostlo v něm hned několik skladištních obludností vedle sebe. Ta naše dnešní skladištní a marketová „architektura“ je tak levná, provizorní a ošizená, že když napadne trochu sněhu, propadají se jim, jako ostravskému Lidlu, i střechy. „Budovy jsou nyní stavěny s naprostým zřetelem na ekonomiku a šetří se, kde se dá. Konstrukce podle mého názoru nemají žádné rezervy“, řekl ke zhroucení střechy Lidlu pražský městský statik Petr Macháně. Co dodat.

Levná doba přinesla levné oblečení, levné potraviny a levné věci vůbec v levných samoobsluhách. Je to kultu-

ra nákupů z papírových krabic, ošizených rohlíků, makových housek s pár zrníčky máku, levných, nedobrých vín a piva v plastových dvoulitrových lahvích. Čas „no name“ produktů se značkami prodejen, pro které byly co nejlevněji vyrobeny. A tak nastává schizofrenní situace. Jsme čím dál bohatší, ale kupujeme stále levnější, nekvalitnější věci, v levných obchodech s mizerně placenými prodáváči, pokud tam vůbec nějakí jsou. A vyděláváme stále více peněz za nelepších se nebo horších se pracovních podmínek.

V této zemi se nikdy nežilo lépe, než se žije teď. Nejsme tak bohatí, abychom nakupovali jen ve značkových obchodech, ale už ani tak chudí, abychom museli chodit do marketů, které se předhánějí v láci. Svět mezi tím, v němž bychom ve skutečnosti chtěli žít, nám ale mizí. Pokud se neprobudíme, zmizí nám úplně.“

[Lidové noviny, 7. 1. 2006]

Z MONITORINGU TISKU MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Stavební zákon

Vládní návrh zákona byl zpracován v součinnosti s Ministerstvem vnitra ČR a Ministerstvem životního prostředí ČR. V souvislosti s tím schválila sněmovna ve třetím čtení také další tzv. změnový zákon, kterým se mění dalších 50 zákonů.

Zákon umožní zjednodušit procesy územního plánování a územního rozhodování a následně řízení o stavbách, přitom však respektuje veřejné zájmy chráněné zvláštními zákony, zejména k ochraně zdraví, požární ochraně, ochraně životního prostředí a kulturních památek. Umožní vytvoření databáze relevantních údajů o území (územně analytických podkladů), ze kterých budou zdarma poskytovány garantované údaje (územně plánovací informace) občanům, investorům i veřejné správě. To usnadní investorům rozhodování o záměrech v území, zvýší právní jistotu a sníží finanční náročnost pořizování územních plánů.

Povede to rovněž ke snížení administrativní zátěže.

Zákon výslovně ukládá orgánům územního plánování a stavebním úřadům využívat zjednodušující postupy, aby dotčené osoby byly co nejméně zatěžovány a aby v případech, kdy lze vydat v dané věci pouze jedno rozhodnutí, upustily od dalšího povolování záměru. K tomu zákon vytváří předpoklad tím, že umožňuje vydat územní rozhodnutí ve zkráceném řízení, nebo je nahradit veřejnoprávní smlouvou se stavebním úřadem, popřípadě územním souhlasem. Za podmínek stanovených zákonem nahradí územní rozhodnutí regulační plán.

Zákon nově upravuje součinnost s tzv. dotčenými orgány. Odstraňuje nynější řetězení správních rozhodnutí tak, aby o stavbě rozhodoval pouze stavební úřad s tím, že dotčené orgány budou vydávat podklady pro jeho rozhodování. Přitom se nesnižuje ochrana veřejných zájmů, například ochrana životního prostředí, kulturního dědictví nebo života a zdraví. Zákon vychází z toho, že veřejným zájmem není pouze ochrana života a zdraví osob, ale také ochrana života a zdraví zvířat.

Při předpokladu, že všechny důležité otázky budou vyřešeny ve fázi územního plánování či územního rozhodování, bylo možné zjednodušit procesy vedoucí k realizaci staveb a k jejich následnému užívání. Řadu staveb bude možné realizovat pouze na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu.

Stavby odpovídající svým charakterem rodinným domům nebo rekreační chaty a další mohou být realizovány jen na základě ohlášení stavebnímu úřadu pokud po ohlášení jejich provedení nezakáže. Dokumentaci pro tyto stavby však musí zpracovat autorizovaný projektant. U staveb, kde se vyžaduje stavební povolení, může stavebník zvolit služby autorizovaného inspektora, stavební povolení může být nahrazeno i veřejnoprávní smlouvou. Autorizované inspektory bude za podmínek stanovených zákonem jmenovat ministr pro místní rozvoj. Stavebník může stavbu provádět na základě certifikátu vydaného autorizovaným inspektorem.

Zahájení užívání stavby není vázáno na kolaudační rozhodnutí. Pro stav-

by, jejichž vlastnosti nemohou budoucí uživatelé ovlivnit, např. nemocnice, školy, komunikace, stavby pro ubytování, pro obchod apod., bude vyžadován kolaudační souhlas. U ostatních staveb postačí, že stavebník oznámí záměr užívat stavbu stavebnímu úřadu 30 dnů předem. S užíváním může začít, pokud mu to stavební úřad v této lhůtě nezakáže.

Administrativní procesy při povolování staveb a změn ve využití území nahradí soustavný dozor stavebními úřady, zejména provádění kontrolních prohlídek na stavbách a možnost ukládat sankce za porušení nebo nedodržení zákona. Úlevy v byrokratických postupech jsou vyváženy zvýšením odpovědnosti projektantů, stavebníků i stavebních firem.

Zákon neruší dosavadní stavební úřady.

Co by měl přinést nový stavební zákon:

- zlepší se informovanost o možnostech realizace staveb a využití území,
- zvýší se právní jistota a usnadní se rozhodování investorů o lokalizaci investic,
- zjednoduší, zrychlí a zlevní se příprava staveb,
- odstraní se řetězení správních rozhodnutí, která byla vydávána jako podklady pro územní a stavební řízení, zlepší se součinnost dotčených orgánů a stavebních úřadů,
- zjednoduší a zkrátí se postupy územního plánování a řízení, přitom se územní řízení otevře veřejnosti,
- územní rozhodnutí lze vydat ve zkráceném územním řízení nebo je nahradit územním souhlasem nebo veřejnoprávní smlouvou.
- umístění staveb a stanovená trasa by měla být po schválení územního plánu nezpochybnitelná v dalších etapách realizace,
- vybrané stavby bude možné provádět již na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu nebo jen na ohlášení,
- stavební povolení lze nahradit certifikátem autorizovaného inspektora nebo veřejnoprávní smlouvou,
- kontrola nad prováděním staveb bude intenzivnější, což má

ve výsledku umožnit jejich bezodkladné užívání – stavební úřad nebude stavbu vidět poprvé až při kolaudaci,

- podpoří rozvoj regionů a obcí,
- pomůže rozmachu bytové výstavby a cestovního ruchu,
- usnadní spolupráci veřejného a soukromého sektoru,
- trvale aktualizované územně analytické podklady výrazně zlevní a zkrátí pořizování územních plánů,
- zákon se stane účinným od 1. ledna 2007 a má předpoklady, aby platil minimálně dalších 15 let.

[Tisková zpráva MMR, 21.12.2005]

Ministerstvo a podnikatelé chtějí zjednodušit administrativu, zrychlit procedury a usnadnit orientaci žadatelů v programech

Účastníci konference „Strukturální fondy dnes a zítra“ projednali stav příprav na další programovací období.

Současný stav přípravy operačních programů na programovací období 2007 – 2013 projednali účastníci konference „Strukturální fondy dnes a zítra“ v Praze, kterou pod osobní záštitou ministra Radko Martíňka uspořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj. Smyslem bylo prohloubit dialog mezi ministerstvy, podnikateli a dalšími zainteresovanými subjekty a zprostředkovat náměty a připomínky podnikatelské sféry státní správě.

„Lze říci, že podnikatelská sféra deklaruje potřebu základních systémových změn na úrovni řídicích orgánů a implementačních agentur,“ řekl Pavel Štorkán, člen správní rady Institutu Svazu průmyslu ČR. „Ministerstvo pro místní rozvoj se shoduje s podnikatelskou veřejností na potřebě zjednodušení administrativního systému, zrychlení administrativních procedur a informačních toků a snazší orientaci žadatelů z řad malých a středních podnikatelů v programech financovaných z fondů EU,“ uvedl Jiří Patočka, náměstek ministra pro místní rozvoj pověřený řízením Sekce regionální politiky.

Dle současného nastavení operačních programů EU byly zřízeny z řad členů Svazu průmyslu a dopravy ČR, Hospodářské komory a dalších odborníků „návrhové komise“. Ve svých závěrečných zprávkách zveřejnily zkušenosti, návrhy a připomínky z pěti diskusních fór z Infoklubu zřízeného Svazem průmyslu a z řad široké odborné veřejnosti. Na těchto základech vznikla doporučení a pracovní teze pro jednání konference.

Ve dvou případech komise podpořily návrhy na systémové změny týkající se vzniku samostatných Operačních programů „Vzdělávání“ a „Výzkum, vývoj, inovace“, které by byly v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a „Zaměstnanost“ patřící do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. V rámci sbližování stanovisek pak Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora ČR, další zaměstnavatelské svazy a jednotlivé resorty deklarovaly společný zájem na spolupráci. Jejím cílem je maximálně zefektivnit čerpání z fondů EU pro zvýšení konkurenceschopnosti a zabezpečení udržitelného rozvoje podnikatelských subjektů.

[Tisková zpráva MMR, 15.11.2005]

Evropa se může rozvíjet prostřednictvím regionů

Podpora místní a regionální konkurenceschopnosti a soudržnosti je rozhodujícím tématem současné otevřené diskuse nejen v ČR, ale také v ostatních státech střední a východní Evropy. Téma se stalo nosným také 9. prosince na konferenci pořádané Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, Ministerstvem pro místní rozvoj) a Vysokou školou ekonomickou v Praze.

„Formování dlouhodobých strategií rozvoje v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti je věnována pozornost i na úrovni celé evropské pětadvacítky. Cílem společné strategie je posílení konkurenceschopnosti jako klíčového tématu národních, regionálních i místních strategií, a to ve vazbě na rozvoj měst. Ta jsou nově chápána jako motory růstu ekonomiky a rozvo-

je regionu. V tomto kontextu je v českém prostředí poměrně široce diskutována otázka rozvoje měst, jejich role v regionální a místní ekonomice a způsob jejich účasti na intervencích politiky soudržnosti. V průběhu konference byly tudíž diskutovány i otázky role měst v evropském a českém kontextu, rozvojový potenciál nebo vazby mezi městem a jeho zázemím,“ uvedla Věra Jourová, náměstkyně ministra pro místní rozvoj pověřená řízením Sekce evropské integrace.

Naše republika participuje prostřednictvím MMR na činnosti Akčního programu pro místní ekonomiku a zaměstnanost Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – LEED

OECD. Tento program v minulých letech prováděl v ČR projekty v oblasti průzkumu uplatnění principu partnerství v ČR na regionální a lokální úrovni. Společně s MMR byla zorganizována mezinárodní konference v Českém Krumlově o partnerství ve střední Evropě nebo zkoumána možnost vytváření sítí měst. V současné době posiluje LEED své aktivity a usiluje o zapojení širšího okruhu regionálních aktérů, kteří by poskytli programu větší dynamiku.

LEED OECD vytvořil v loňském roce v severoitalském Tridentu centrum, které se zaměřuje na poskytování pomoci v oblasti tvorby, implementace a posuzování místních rozvojo-

vých strategií a na provádění expertíz v oblasti místní správy v zemích střední a jihovýchodní Evropy. České straně se podařilo do jednotlivých projektů zapojit i představitele územní samosprávy a akademické sféry, kteří se podíleli na realizaci vzdělávacích seminářů a konferencí. Snahou ČR spolu s ostatními zeměmi střední Evropy bude prohloubit zaměření LEED OECD – Centrum Trident, na problémy tohoto regionu a napomoci tak širokému uplatnění zkušeností nashromážděných OECD na místní úrovni.

[Tisková zpráva MMR, 9.12.2005]

-tb-